

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ТА ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – ЯК ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ В НИХ РЕФЛЕКСИВНИХ УМІНЬ

Одним із найважливіших компонентів процесу підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності є операційно-діяльнісний. Сьогодні в Україні відбуваються активні євроінтеграційні процеси у багатьох сферах: політичній, економічній, культурній, соціальній. Відтак певним чином реагує на ці тенденції і вітчизняна система вищої освіти. Ситуація на світовому ринку праці вимагає перегляду традиційних позицій щодо підготовки спеціалістів початкової ланки освіти не тільки засобами удосконалення змісту, а й форм і методів їх навчальної діяльності.

Україна намагається своєчасно реагувати на запити суспільства у підготовці кваліфікованого конкурентоздатного і конкурентноспроможного спеціаліста. Підтвердженням цьому є участь України у прийнятті та розробці у 1997 р. під егідою Ради Європи та ЮНЕСКО Лісабонської конвенції про визнання кваліфікацій, які існують у системі вищої освіти Європи.

Кредитно-модульна система навчання у вищих педагогічних закладах освіти спрямована реалізувати європейські вимоги щодо підготовки майбутніх учителів початкових класів. Створення найбільш сприятливих умов для розвитку особистості шляхом забезпечення гнучкості змісту освіти, пристосування дидактичної системи до індивідуальних потреб студента та рівня її базової підготовки засобами організації навчально-пізнавальної діяльності за індивідуальною навчальною програмою – є найбільш актуальними завданнями для повноцінного функціонування даної системи. Відповідно вимог Болонської системи, традиційна система методів і форм організації навчальної діяльності студентів вже не забезпечує повною мірою якісної підготовки вчителя початкової школи.

Проблемами удосконалення методів та форм організації навчальної діяльності майбутнього вчителя прямо та опосередковано займалися вітчизняні та зарубіжні педагоги: О.О.Абдуліна, Ф.Н.Гоноболін, А.М. Алексюк, Ю.К. Бабанський, М.Б. Свтух, Н.Г. Ничкало, І.А. Зязюн, Н.А. Шайденко, О.Я. Савченко, О.І. Щербаков, Ю.М. Кулоткін, Г.С. Сухобська, Л.Ф. Спирін, М.Л. Фрумкін, В.А. Крутецький, В.А. Кан-Калик, В.І. Лозова, Г.В. Троцько, Л.О. Хомич, В.М. Володько, Г.Д. Панченко, психологи: Л.В. Войтко, О.В. Киричук, С.Д. Максименко, В.А. Семиченко та ін.

Питанням підготовки шляхом удосконалення методів і форм організації навчальної діяльності вчителя початкових класів у процесі їх дидактичної приділяли увагу В.І. Бондар, І.М. Шапошнікова, Н.В. Воскресенська, П.М. Гусак, О.І. Бульвінська, Н.Ф. Білокур, Л.А. Мартіросян, О.С. Коваленко, І.В. Іваніченко, С.І. Тадян, М.С. Севастюк, І.В. Колеснікова та ін. Однак, на сьогодні у науково-педагогічній літературі залишається відкритим аспект аналізу методів навчання та форм організації навчальної діяльності студентів – майбутніх учителів початкових класів – як засобів формування у них рефлексивних умінь.

Дидактична підготовка майбутнього вчителя початкових класів є обов'язковою фундаментальною основою його майбутньої професійно-педагогічної діяльності. Тому, у відповідності до реформ сучасної вищої освіти, постає необхідність розробляти та впроваджувати у практику підготовки студентів систему рефлексивно орієнтованих методів і форм організації навчальної діяльності, які б спонукали майбутніх учителів початкової школи до осмисленого, свідомого оволодіння основами дидактичної діяльності. Тому завдання нашої статті полягає у тому, щоб визначити стан розв'язання даного питання у теорії і практиці дидактичної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Перш ніж розглянути, методи та форми організації навчальної діяльності студентів як засоби формування в них рефлексивних умінь, визначимося з тлумаченням даних понять. На сьогоднішній день, немає однозначного розуміння науковцями зазначених категорій. Деякі вчені вважають, що метод навчання – це спосіб реалізації цілей навчання [3]. Інші зауважують, що метод навчання це спосіб передачі навчального змісту тим, хто навчається [6, 177]. І.Я. Лернер стверджує, що метод навчання це дидактична категорія, яка є теоретичним уявленням про припису систему норм взаємопов'язаної діяльності вчителя і учнів, у процесі якої здійснюється організація і регулювання пізнавальної діяльності учнів, яка забезпечує засвоєння ними змісту освіти, як втілення основ соціального досвіду" [8]. Ю.К.Бабанський пояснює, що: "Метод навчання це спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладача та учнів, спрямованої на розв'язання завдань освіти, виховання та розвитку" [10,133]. Підтримують позицію Ю.К. Бабанського щодо тлумачення методів навчання сучасні науковці – В.І.Бондар, В.О.Савченко [4; 12]. Ми теж вважаємо, що визначення методу навчання за Ю.К. Бабанським є найбільш повно і точно відображає зміст даного поняття.

Щодо класифікації методів навчання, слід зазначити, що великий внесок у дослідження даного питання зробили А.М. Алексюк, Ю.К. Бабанський, В.І. Бондар, І.Я. Лернер, В.О. Онищук, О.Я. Савченко, М.Н. Скаткін та ін.

Узагальнивши науковий досвід з даної проблеми, найбільш зручну і повну таксономію методів навчання представив В.І.Бондар. Він виділяє такі основні групи методів навчання: за джерелами інформації: словесні, наочні і практичні. За рівнем включення у пізнавальну самостійну діяльність учнів: пояснювально-ілюстративні, проблемно-репродуктивні, проблемно-пошукові і дослідницькі; за логікою розгортання пізнавального процесу: індуктивні, дедуктивні, традуктивні [4,95-96].

Стосовно форм організації процесу навчання, то спільної думки щодо їх визначення у науковців теж немає. Деякі дослідники розглядають методи навчання та форми організації навчання у вищій школі як тожні поняття [11; 9; 1; 2;]. Інші вчені диференціюють ці поняття [4; 5; 13].

Ми погоджуємося з думкою про те, що категорії методів навчання, форм організації процесу навчання та форм організації навчальної діяльності слід розрізняти. Таким чином, форми організації процесу навчання характеризуються сталістю чи змінюваністю учасників навчання, тривалістю та місцем їх проведення [4, 131]. У школі – це урок, факультатив, екскурсія, самопідготовка. У вищому навчальному закладі – це – лекція, семінарське, практичне заняття, колоквиум, лабораторні заняття, практикуми, самостійна робота, науково-дослідна робота студентів, педагогічна практика та ін. Форми організації навчальної діяльності в умовах конкретного заняття виділяються за ознаками опосередкованої чи безпосередньої взаємодії суб'єктів навчання та стилю спілкування – індивідуальна, парна, групова, загальнокласна [4,131].

Найбільш широко розповсюдженою формою організації навчання у вищому навчальному педагогічному закладі є лекція. Вона є головною ланкою дидактичного циклу навчання. Наші спостереження доводять, що, на жаль, сьогодні, ще зустрічаються випадки лекційної подачі матеріалу як монологу викладача, спрямованого на пасивне сприйняття готової інформації студентами, яку вони механічно відтворюватимуть згодом на семінарських та практичних заняттях.

Серед можливих недоліків лекційного викладу матеріалу науковці виділяють: привчання до пасивного сприйняття чужих думок, що загальмовує самостійне мислення; одні студенти встигають осмислити, інші – лише механічно записати слова лектора, у змісті лекцій не відображаються актуальні проблеми сучасної науки, культури, виробництва; має місце невідповідність змісту й обсягу лекційних курсів і чинних навчальних планів, порушується логіка вивчення тем і розділів; не завжди забезпечується ефективний зв'язок лекцій з іншими формами організації навчання, особливо самостійною роботою студентів...[2]; недостатнє врахування закономірностей навчального пізнання, розвитку особистості студентів, умов плідного навчання, що виражається у невмінні викладача налагодити живий контакт з аудиторією, об'єднати слухачів на основі спільної праці, відповідним чином організувати пізнавальну діяльність студента на лекції, [7,148]. Але все ж таки, не зважаючи на дані недоліки, сучасна вища школа не може категорично відмовитися від лекційної форми подачі матеріалу, оскільки це знижує науковий рівень підготовки студентів, системність і рівномірність їх роботи. На нашу думку, вказані вище недоліки можуть бути усунені завдяки високому професіоналізму і творчому підходу щодо підготовки і організації лекції самим викладачем засобами залучення студентів до рефлексивної діяльності.

Орієнтуючись на розвиток творчої особистості майбутнього вчителя початкової школи, значна кількість викладачів намагається запроваджувати нові, інноваційні технології щодо подачі матеріалу лекцій. Це сприяє розвитку внутрішньої мотивації студентів, формуванню стійкого пізнавального інтересу до вивчуваної дисципліни, стимулює активність щодо вивчення і реалізації у майбутній професійній діяльності власних індивідуальних потенційних можливостей.

Семінарські і практичні заняття теж займають велику частку процесу підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Головною метою семінарів є розвиток у студентів теоретичного мислення, практичні заняття спрямовані на формування у них умінь та навичок професійної діяльності. Звичайно викладачі вищої школи намагаються удосконалити проведення даних видів занять, але непоодинокими є випадки, коли семінарські заняття перетворюються у бездумне зазубрювання та механічне відтворення студентами категорій, ідей та провідних положень педагогічної науки. А уміння формуються без осмислення майбутніми учителями способів діяльності, мають ситуативний характер і, як наслідок – не стають особистим досвідом студента. Дуже корисними є для студентів лабораторні заняття, які допомагають швидше адаптуватися до шкільного життя, набуті досвіду досвідчених педагогів, проаналізувати рівень власної теоретичної та практичної підготовки.

У зв'язку з переходом вищої школи на модульно-рейтингову систему навчання, значно збільшилась частка самостійної роботи студентів. А без здійснення рефлексивної діяльності даний вид роботи важко уявити, оскільки саме рефлексія визначає міру особистісної значущості її для студента, спонукає до постійного самовдосконалення та відповідальності за результати власного навчання.

Педагогічна практика допомагає майбутньому вчителю початкової школи реалізувати набуті знання, удосконалити уміння і навички професійно-педагогічної діяльності, а значить передбачає об'єктивний аналіз, глибоке усвідомлення педагогічного процесу як цілісної системи та його результатів.

Щоб з'ясувати, яким чином присутня рефлексія в операційно-діяльнісному компоненті процесу підготовки майбутнього вчителя початкової школи, ми запропонували студентам анкету з наступними запитаннями:

1. Як правило на лекції для Вас важливіше:
 - а) встигнути занотувати слова лектора;
 - б) уважно прослухати інформацію та законспектувати головне.
2. Традиційно лекція виглядає:
 - а) як монолог викладача;
 - б) як діалог студентів і викладача.
3. Семінарські заняття для Вас це:
 - а) перевірка викладачем засвоєних теоретичних знань;
 - б) можливість оволодіти уміннями і навичками постановки та розв'язання інтелектуальних проблем і задач, спростування та відстоювання власної точки зору.
4. На практичних заняттях Ви:
 - а) відпрацьовуєте стереотипні уміння і навички;
 - б) розв'язуєте завдання різного рівня складності;
5. Здійснюючи самостійну роботу Ви:
 - а) дієте за зразком;
 - б) самостійно обираєте засоби і методи розв'язання завдання;
 - в) на основі пошукової діяльності, застосовуєте творчі підходи у знаходженні правильного рішення.
6. Чи повертаєтесь Ви до лекційного матеріалу з метою його доопрацювання, осмислення і усвідомлення?
 - а) так;
 - б) ні.
7. Чи спонукають Вас семінарські, практичні і лабораторні заняття до аналізу рівня розвитку власних знань та умінь з метою їх подальшого удосконалення?
 - а) так;
 - б) ні.
8. Педагогічна практика для Вас це:
 - а) можливість застосувати набуті у ВНЗ знання, уміння і навички з метою отримання позитивної оцінки;
 - б) можливість реалізувати засвоєні знання, уміння і навички з метою їх об'єктивного аналізу та наступної корекції.
9. Чи зверталися до Вас викладачі з метою отримання "зворотної інформації" або Вашої думки з приводу проведення лекційних, семінарських та інших видів занять?
 - а) так;
 - б) ні.
10. Які методи домінують під час проведення різних видів занять у ВНЗ?
 - а) пояснювально-ілюстраційні;
 - б) репродуктивні;
 - в) проблемного викладу;
 - г) часткового пошуку;
 - д) дослідницькі.
11. У процесі індивідуальної і самостійної роботи Ви зосереджуєтесь і відслідковуєте хід власної інтелектуальної діяльності:
 - а) постійно;
 - б) тільки після виявлення помилки;
 - в) не здійснюючи даний вид діяльності.
12. Працюючи над розв'язанням певного завдання у парі, групі, колективі, Ви:
 - а) не зважаєте на позицію колег, відстоюєте власну думку;
 - б) намагаючись поставити себе у позицію співбесідника і враховуючи його точку зору, знаходите компромісне рішення;
 - в) чекаєте, поки інші знайдуть правильне рішення і потім занотувати головне. Таким чином у даній категорії студентів відбуваються процеси самостійного аналізу та переробки почутого, а значить уже присутні ознаки рефлексії.

В опитуванні приймало участь 288 студентів-випускників вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності "Початкове навчання". Кількісні та якісні показники отриманих даних дозволили нам здійснити їх інтерпретацію. Відповідаючи на перше запитання, 54% (156 осіб) респондентів зазначили, що їм важливіше встигнути занотувати слова лектора. А це означає, що лекційна інформація не осмислюється студентом, отже після заняття у студента залишаються фрагментарні, часто мало узгоджені між собою частки почутого. 46% (132 особи) майбутніх учителів початкових класів вважають за необхідне спочатку уважно прослухати інформацію, а потім занотувати головне. Таким чином у даній категорії студентів відбуваються процеси самостійного аналізу та переробки почутого, а значить уже присутні ознаки рефлексії.

Стосовно другого питання, то 59% (170 осіб) студентів засвідчує, що частіше лекція виглядає як монолог викладача. А як відомо монологічне мовлення лектора не спонукає слухачів до виявлення активної позиції, спричиняє пасивність та ригідність мислення. 41% (118 осіб) респондентів зазначає, що викладачі будують лекції на засадах діалогу та взаємодії із студентами.

Отримані дані стосовно третього питання анкети, показали, що для 67% (193 особи) майбутніх учителів початкової школи, семінарські заняття перетворюються на перевірку викладачем засвоєних студентами теоретичних знань. І лише 33% (95 осіб) сприймають даний вид занять як можливість оволодіти уміннями та навичками постановки та розв'язання інтелектуальних проблем і задач, спростування та доведення власної точки зору. Отже, лише третина студентів на семінарських заняттях оволодіває теорією науки засобами аналізу, усвідомлення та осмислення, що спонукає виробленню власного бачення певного наукового питання або проблеми.

Під час відповіді на четверте питання, 61% (176 осіб) майбутніх учителів початкової школи зазначили, що практичні заняття виглядають як відпрацювання стереотипних умінь і навичок. Тільки 39% (112 осіб) студентів відповіли, що частіше на практичних заняттях вони розв'язують завдання різного виду складності. Це дозволяє їм виробити власний індивідуальний стиль учбової діяльності і усвідомлюючи власний рівень навчальних досягнень, осмислено обирати завдання відповідного рівня складності.

Дані відповіді на п'яте запитання, показали, що у процесі самостійної роботи більша половина студентів діє за зразком - 58% (167 осіб), 35% (101 особа) респондентів здатні самостійно обирати засоби і методи розв'язання завдання, і лише 7% (20 осіб) майбутніх учителів початкової школи виконують роботу на творчому пошуковому рівні, а без рефлексивної діяльності це навряд чи можливо.

Важливим показником рефлексії студента під час навчання є його повернення до лекційного матеріалу з метою його доопрацювання, осмислення. Отже, стосовно шостого питання - лише третина студентів - 32% (92 особи) знову повертаються до опрацювання лекційного матеріалу. Відповідно 68% (196 осіб) такої діяльності не здійснюють. Це свідчить про недостатній рівень розвитку рефлексивних процесів у майбутніх учителів початкової школи. У свою чергу 64% (184 особи) респондентів, зазначає, що семінарські, практичні та лабораторні заняття не спонукають їх до аналізу рівня розвитку власних знань та умінь з метою їх подальшого удосконалення. І лише 36% (104 особи) вважають зазначені вище заняття стимулом для особистісного аналізу з метою корекції рівня розвитку власних знань, умінь і навичок. Таким чином, більша половина студентів має низький рівень особистісної рефлексії, що доводять відповіді на сьоме запитання. Педагогічну практику 63% (181 особа) студентів, нажал, сприймають як можливість отримання позитивної оцінки, аніж засіб реалізувати засвоєні знання, уміння і навички з метою їх об'єктивного аналізу та подальшого удосконалення - 33% (95 осіб) (осьме питання).

Дев'ять питань анкети мало на меті з'ясувати, чи стимулюють викладачі студентів до рефлексивної діяльності на лекційних, практичних, семінарських та інших заняттях. Отже, 95% (274 особи) студентів засвідчили, що викладачі не цікавляться їх думкою з приводу проведення лекційних, семінарських та практичних занять, і не зверталися до них з метою отримання "зворотної зв'язку". Тільки 7% (20 осіб) респондентів відповіли на дане запитання позитивно. Щодо застосування викладачами методів навчання, то найбільш сприяють розвитку рефлексії проблемні методи навчання.

Відповідаючи на десяте запитання, студенти засвідчили домінування пояснювально-ілюстраційних та репродуктивних методів (відповідно 23% і 41% - 66 і 118 осіб). Проблемні методи навчання застосовуються набагато рідше, про що зауважили загалом 36% (104 особи) майбутніх учителів початкової школи. ІІ запитання побудовано з метою виявлення тенденції розвитку інтелектуальної рефлексії. Отримані дані свідчать про те, що тільки 6% (17 осіб) студентів під час самостійної та індивідуальної роботи постійно відслідковує хід власної інтелектуальної діяльності. 23% (66 осіб) респондентів спонукає до даного виду діяльності допущена помилка, і 34% (98 осіб) майбутніх учителів взагалі не здійснюють таку діяльність.

Останнє запитання анкети було присвячено з'ясуванню рівня розвитку у студентів комунікативно-кооперативної рефлексії у контексті різних форм організації навчальної діяльності респондентів. Під час кооперативної діяльності, 32% (92 особи) майбутніх учителів не зважають на думку колег, зосереджуючись на доведенні власної правоти. 24% (69 осіб) студентів намагаючись поставити себе у позицію співбесідника і враховуючи його точку зору, знаходять компромісне рішення. 45% (130 осіб) поводять себе конформно, чекаючи, поки інші знайдуть правильне рішення, а згодом погоджуються з ним. Отже, разом 75% (216 осіб) студентів не володіють комунікативно-кооперативними рефлексивними уміннями у процесі навчальної діяльності.

Плвдовуючи підсумки даної статті, можна зробити наступний висновок: У методах і формах організації навчальної діяльності студентів, застосовуваних викладачами недостатньою мірою, представлений рефлексивний аспект, про що свідчать кількісні і якісні показники проведеного нами дослідження.

Це свідчення того, що проблема розробки та впровадження методів і форм організації дидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи як засобів формування у них різних видів рефлексивних умінь вимагає подальшого дослідження. Тому, побудова нами моделі формування у студентів спеціальності "Початкове навчання" рефлексивних умінь передбачатиме визначення ефективної системи рефлексивно орієнтованих методів, прийомів та форм організації процесу їх дидактичної підготовки. Дане питання дістане свого розгляду у наших наступних публікаціях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Загальні методи навчання у школі / А.М. Алексюк. – К.: Радянська школа, 1981. – 206 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання : навч. посібник / А.М. Алексюк. – К., 1993. – 220 с.
3. Беспалко В.Л. Базисные педагогической технологии / В.П. Беспалко. – М.: Педагогика, 1989. – 192 с.
4. Бондар В.І. Дидактика / В.І. Бондар. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посібн. для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
6. Данилов М.А. Процесс обучения в советской школе / М.А. Данилов. – М.: Учпедгиз, 1960. – 299 с.
7. Загвязинский В.И. Теория обучения: Современная интерпретация: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.И. Загвязинский. – М.: Издательский центр "Академия", 2001. – 192 с.

8. *Лернер И.Я.* Дидактические основы методов обучения / И.Я. Лернер. – М.: Педагогика, 1981. – 186 с.
9. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / [за ред. академіка О.Г. Мороза]. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. – 337 с.
10. Педагогика: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Под ред. Ю.К. Бабанского. – М.: Просвещение, 1983. – 608 с.
11. *Попков В.А.* Дидактика высшей школы: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.А. Попков, А.В. Коржуев. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М.: Издательский центр "Академия", 2004. – 192 с.
12. *Савченко О.Я.* Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів / О.Я. Савченко. – К.: Генеза, 1999. – 368 с.
13. *Смирнов С.Д.* Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: учеб. пособие для студ. высш. под. учеб. заведений / С.Д. Смирнов. – М.: Изд. центр "Академия". 2001. – 304 с.

Подано до редакції 12.02.10

РЕЗЮМЕ

У статті розглядається теоретичний аналіз операційно-діяльнісного компонента процесу підготовки майбутнього вчителя початкових класів на предмет присутності в ньому рефлексивного аспекту. Здійснено діагностику стану рефлексивної орієнтації методів і форм організації навчальної діяльності студентів, представлена інтерпретація кількісних і якісних даних, визначено перспективи розв'язки даного питання.

Ключові слова: кредитно-модульна система навчання, операційно-діяльнісний компонент підготовки майбутніх учителів початкових класів, дидактична підготовка студентів спеціальності "Початкове навчання", рефлексивна діяльність, рефлексивні уміння майбутнього вчителя початкових класів.

А.П. Лозенко

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ И ФОРМ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ - БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ - КАК СРЕДСТВ ФОРМИРОВАНИЯ У НИХ РЕФЛЕКСИВНЫХ УМЕНИЙ

РЕЗЮМЕ

В статье рассматривается теоретический анализ операционно-деятельностного компонента процесса подготовки будущего учителя начальных классов на предмет присутствия в нем рефлексивного аспекта. Осуществлено диагностику состояния рефлексивной ориентации методов и форм организации учебной деятельности студентов, представлена интерпретация количественных и качественных данных, определена перспективы развязки данного вопроса.

Ключевые слова: кредитно-модульная система обучения, операционно-деятельностный компонент подготовки будущих учителей начальных классов, дидактическая подготовка студентов специальности "Начальное обучение", рефлексивная деятельность, рефлексивные умения будущего учителя начальных классов.

А.Р. Lozenko

THEORETICAL ANALYSIS OF EDUCATIONAL METHODS AND FORMS OF ORGANIZING EDUCATIONAL ACTIVITY OF STUDENTS' – FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS – AS MEANS OF FORMING THEIR REFLEXIVE SKILLS

SUMMARY

The article analyzes an operational and activity component of the process of training future primary school teacher regarding the question of its containing a reflexive aspect. The author diagnoses the state of reflexive orientation of educational methods and forms; presents interpretation of quantitative and qualitative data; establishes prospects of solving the problem.

Keywords: the credit-modular system of education, operational and activity component of training future primary school teachers, didactic training of students of "Primary Education" specialty, reflexive activity, reflexive skills of future primary school teachers.